

gödrökből álló objektum bizonyára agyagkitermelő hely lehetett. A településrészlet leletanyaga szürke, fekete, ritkábban pirosas korongolt kerámia (tál-, hombár-, korsótöredékek) típusai részben korábbi, részben késő szarmata jellegűek. A durva, kézzel formált kerámia fazéktöredékekből, néhány fedőtöredékből áll. Kevés a római import: néhány piros festésű táltöredék, terra sigillata töredék, szintelen üvegtöredék. Kevés az eszköz: orsókarika, fenőkő, malomkőtöredékek. A fémtárgyakat egy bronzlemez, egy vaskés töredéke és egy hiányos vasfibula képviseli. Az állatcsontanyagból (ló, szarvasmarha, sertés, juh, kevés szárnyas) a 325. sz. gödör kutyakoponyája említhető. Leletanyaga alapján a szarmata településrész a Kr. u. 2. sz. vége felé már fennállt, élete belenyúlt a 4. századba.

A feltárt *Árpád-kori* településrészlethez 4 árok, 12 gödör, 2 bányagödör, 2 szabadtéri kemencés komplexum, 1 kemence, 1 oszlopos objektum-árok részlet, 1 házrészlet és 2 ház tartozik. A feltárás déli szélén előkerült 198. sz. ÉNy-DK tengelyű háznak É-i, nagyobb felét bonthattuk ki. Az agyag altalajba 20–25 cm-re mélyülő ház lejárt, agyagos padlója Ny felé lejtett, ÉNy-i oldalfalánál cölöplyuk volt. A K-i házsarokban erősen sérült, egyszer megújított sütőfelületű kemencét, az É-i sarok közelében hosszirányú, sekély árkot és ÉK-DNy tengelyű, 35–40 cm mély munkagödört találtunk. Egymás közelében helyezkedett el két ház. Mindkettő ÉK-DNy-i tengelyű, tetőszerkezetüket a tengelyben 3 oszlop tartotta, déli sarkukhoz DK-ÉNy irányú keskeny árok csatlakozott, kemence a Ny-i sarokban volt. Az egyik ház 490×330 cm-es, 35–45 cm mély volt, É-i sarkát levágta a főút árka. A K-i házrészben téglalapos munkagödör volt. Az ÉNy-i oldalfal mellett meredek oldalú, keskeny, árokszerű gödört találtunk, aminek DNy-i végét fedte a kemence fenéktapasztása. A kemencéből csak a hiányos fenékrész maradt fenn. A másik ház 510×390 cm-es, meredek oldalú, 60–78 cm mély volt, 3 gödört (egy-egy szarmata, Árpád-kori és lelet nélküli) vágott át. Padlója az ÉK-i félben alig lejárt volt, a déli negyedben három agyag padlószint rétegződött egymás fölött, alattuk, közöttük hamus réteget találtunk. Az É-i saroktól kezdődően keskeny árok húzódott az ÉNy-i oldalfalánál, ebbe az É-i házsaroknál egy, az árok DNy-i végénél két oszlogödör mélyedt. A Ny-i sarokban épített-tapasztott falú kemence állt, vastag agyagoldalából csak kis részlet maradt fenn ÉK-en. Szája DK felé nyílt, előtte sekély, hamus gödröcske és kemény hamudombocskas volt.

A feltárás déli szélénél kibontott 334. sz. objektumrészlet körszelet alakú, sekély, széle mentén 5 oszlogödör mutatkozott. Szintén oszlogödörök sorakoztak a vele párhuzamos, keskeny és sekély 128. sz. árokban. Szabadtéri kemencés komplexumok közül a 127. sz. két, még humuszos talajba vájt, ovális nagyobb kemencéből és összeérő előterükből állt, az objektum DDNy-i része a feltáráson kívül még folytatódott. Egy ÉK-DNy-i irányú, széles, lapos fenekű árok és hosszoldalainál 2-2 kemence alkotta a 339. sz. objektumot.

A település gödrei méhkasos vagy trapéz metszetű vermek, többnyire erősen hamus betöltéssel. Mindegyik átvágott Árpád-kori objektumot, betöltésükből Árpád-kori kerámia stb. mellett 5. századi fibula, rombusz alakú lábrésze került elő. Néhány árok közül a 329. sz. kb. 3 m széles, köríves árok említhető, É-i részét elpusztította a főút jelenlegi pályája és árka. Külső harmada sekély, lapos fenekű, a szélesebb belső része ferde oldalú, ívelt, középen lemélyedő. Betöltésében viszonylag sok állatcsont, kerámia volt. Az árokkal határolt területen objektum nem mutatkozott. A település leletanyagára 12–13. századi kerámia, főleg csigavonallal, vállon ívelt bevágásokkal, néha hullámvonallal díszített fazéktöredékek jellemzők, kevés a bogrács-töredék. Eszközök közül főleg malomkőtöredékek kerültek elő, a 341. sz. gödörben pedig szürkés homokkőből készített, korong alakú köszörűkő. Orsókarika, csontkorcsolya, vaskés- és pánttöredékek egészítik ki a szerény eszközanyagot.

A leletek a ceglédi Kossuth Múzeumba kerültek.

Munkatársak: Dinnyés István, Ecsedy István régészek, Bartuczné Farkas Ildikó, Dinnyés Ágnes, Dinnyés Dóra, Gera Ágnes, Szabó Gergely technikusok.

RAJNA ANDRÁS

87. Cegléd, Bába-Molnár-dűlő (4/15 lh.)

(Pest megye) Sza, A, Á

2006. március 31. és május 12. között megszakítással végeztünk megelőző feltárást a Cegléd 4/15 lelőhelynek 2002-ben nem bejárt DNy-i, az érmeder és a morotva közötti részén.

Kutatóárokkal megfigyelt objektumok nyomán a lelőhelyrész „vízparti” területein nyitottunk 661 m² felületet, amelyen 10 árok-részletet és 2 gödör-részletet tártunk fel. Az ÉNy-DK és ÉK-DNy irányú, változó szélességű és kialakítású, egymást keresztező árok, szórványos leleteik alapján, szarmata és Árpád-kori településhez tartoztak. Két gödör-részlet, öt árok lelet nélküli volt, egy árokból csak néhány állatcsont került elő.

A leletek a ceglédi Kossuth Múzeumba kerültek.

Munkatársak: Dinnyés Dóra, Gera Ágnes technikusok.

DINNYÉS ISTVÁN

88. Cegléd, Beregházi-dűlő

(Pest megye) Sza, A, Á

2006. március 29. és május 15. között a 4 sz. főút ceglédi szakaszán, a főút baloldalán 6164 m² területen végeztünk megelőző feltárást. A főút 70+500–70+710 km-nél, a BO földút 7–8 m széles sávját, a 70+710–70+790 km közötti részen 30–50 m szélességben 100 m-es szakaszt, a földút kezdeti és az útátvezetés Ny-i részét tártuk fel. Az idei objektumok a 2005. évben felszínre került szarmata, avar és Árpád-kori települések ÉNy-i és É-i részéhez kapcsolódnak (4/14 lh.). Összesen 172 objektumot (103 árkot, 47 gödört, 12 házat, 8 szabadtéri kemencét, egy